

Zagreb kao turistička destinacija

Hrvatska danas u Europi i svijetu ima imidž turističke zemlje; U tome daleko najveću ulogu ima njezina obala, na koju otpada preko 90% turističkih kretanja; Međutim, turizam se sve brže razvija i u unutrašnjosti zemlje; To se ponajprije odnosi na grad Zagreb koji, vidljivo je i „golim okom“, svake godine ima sve više turista.

U grad Zagreb dolazi mnogo turista. Tvrđnja je to koju će izreći svaki prolaznik koji se između travnja i listopada zatekne na ulicama hrvatske metropole.

Turistička kretanja u Zagrebu možemo pratiti pomoću podataka o broju dolazaka i noćenja. iako razlog dolaska i ostanka u gradu nije samo turizam.

Godine 2005. zabilježen je broj od 487 979 dolazaka i 921 908 noćenja. Posljednjih se godina taj broj povećavao. Primjerice, 2005. bio je za preko 10% veći nego 2004. godine. Broj dolazaka tada se povećao za 11%, a broj noćenja za 12%. U grad dolaze domaći i strani gosti, a kod stranih gostiju zabilježeno je veće povećanje nego kod domaćih, čiji je broj dolazaka u promatranom razdoblju čak malo i pao:

	Domaći	Strani	Ukupno
Dolasci	98	117	111
Noćenja	103	117	112

Tabl. 1. Indeks dolazaka i noćenja domaćih i stranih gostiju u Zagrebu 2005. u odnosu na 2004. godinu (Izvor: Turistička zajednica Grada Zagreba)

Turisti u Zagreb dolaze u skupinama i pojedinačno, u organizaciji turističke agencije ili u svojem vlastitom. Isto su tako zastupljeni osobni i javni promet te cestovni, željeznički i zračni.

Dostupni statistički podaci ne pokazuju strukturu gostiju prema razlogu njihovog dolaska, pa o tome možemo govoriti samo aproksimativno. U Zagreb se dolazi iz više razloga.

Dio gostiju u Zagreb dolazi samo radi toga da bi upoznalo taj grad, odnosno da bi u njemu potrošilo dio svojeg slobodnog vremena i slobodnih sredstava. Nakon turističkog boravka u Zagrebu oni se vraćaju kući.

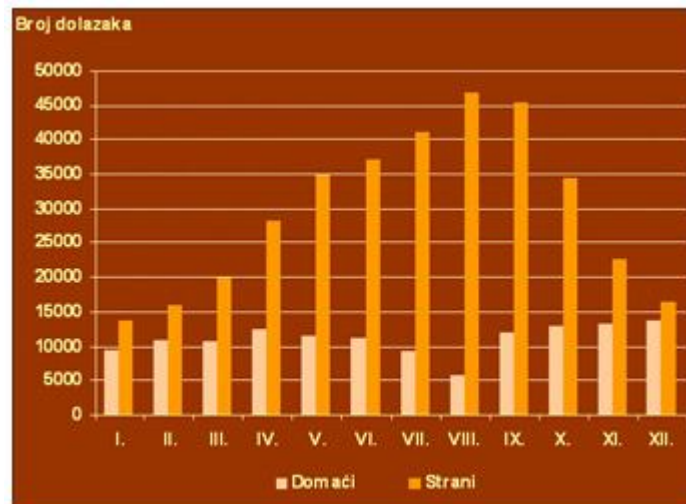
Budući da je Zagreb veliki prometni čvor, kroz njega prolazi ogroman broj turista kojima je odredište na hrvatskoj obali. Jedan dio njih zastat će na svom putovanju i upoznati glavni grad zemlje i kojoj rado ljetuje. U tom kontekstu Zagreb je nezaobilazan i u kružnim putovanjima stranih turista koji na svojim putovanjima kroz Hrvatsku nastoje vidjeti ono najreprezentativnije za našu zemlju. Uz to, Zagreb je vrlo često i u programima ekskurzija hrvatskih učenika i studenata.

Jedan od čimbenika dolaska u Zagreb je svakako taj što je on najsnažnije gospodarsko, odnosno poslovno središte Hrvatske pa je glavni razlog dijela gostiju poslovna aktivnost, a ne turizam. Međutim, kako je turizam ušao u gotovo sve pore zapadnoga društva, tako i poslovni čovjek u slobodno vrijeme pođe razgledati grad u koji je poslom došao, odnosno on je dijelom i turist.

Osim gospodarstva, goste privuče određeni sportski, kulturni ili koji drugi događaj: međunarodni sportski susreti, koncerti svjetski poznatih izvođača ili atraktivne izložbe glasovitih umjetnika razlogom su dolaska brojnih stranih državljana u Zagreb.

Turisti u Zagrebu najčešće upražnjavaju kulturno-povijesne sadržaje razgledavajući Gornji grad, Kaptol i Medvedgrad ili posjećujući pojedine atrakcije Donjega grada i ostatka Zagreba (parkove, muzeje, sportske terene, kulturne ustanove i dr.).

Najviše dolazaka i noćenja u Zagrebu ostvaruje se u toplijem dijelu godine. Slika 1. prikazuje kretanje broja dolazaka domaćih i stranih gostiju po mjesecima tijekom 2005. godine.

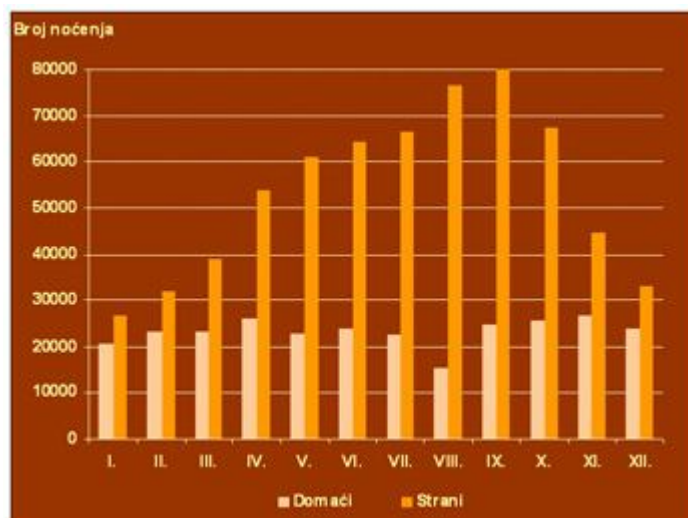

Sl. 1. Dolasci domaćih i stranih gostiju u Zagreb 2005. (Izvor: Turistička zajednica Grada Zagreba)

Broj dolazaka domaćih gostiju ima male oscilacije tijekom godine. Minimum je u srpnju i kolovozu, jednim mjesecima kada je zabilježen ispodprosječan broj.

Za razliku od domaćih, strani gosti dolaze u različitom broju tijekom godine. Postoji pravilnost: od siječnja do kolovoza 2005. broj se stalno povećavao kada je zabilježen maksimum od 46 696 dolazaka. Rujan je ispred srpnja, a pad u drugom dijelu godine bio je brži nego porast u prvome dijelu.

Vrlo slično kretanje ima i broj noćenja, koji je prikazan na slici 2.:

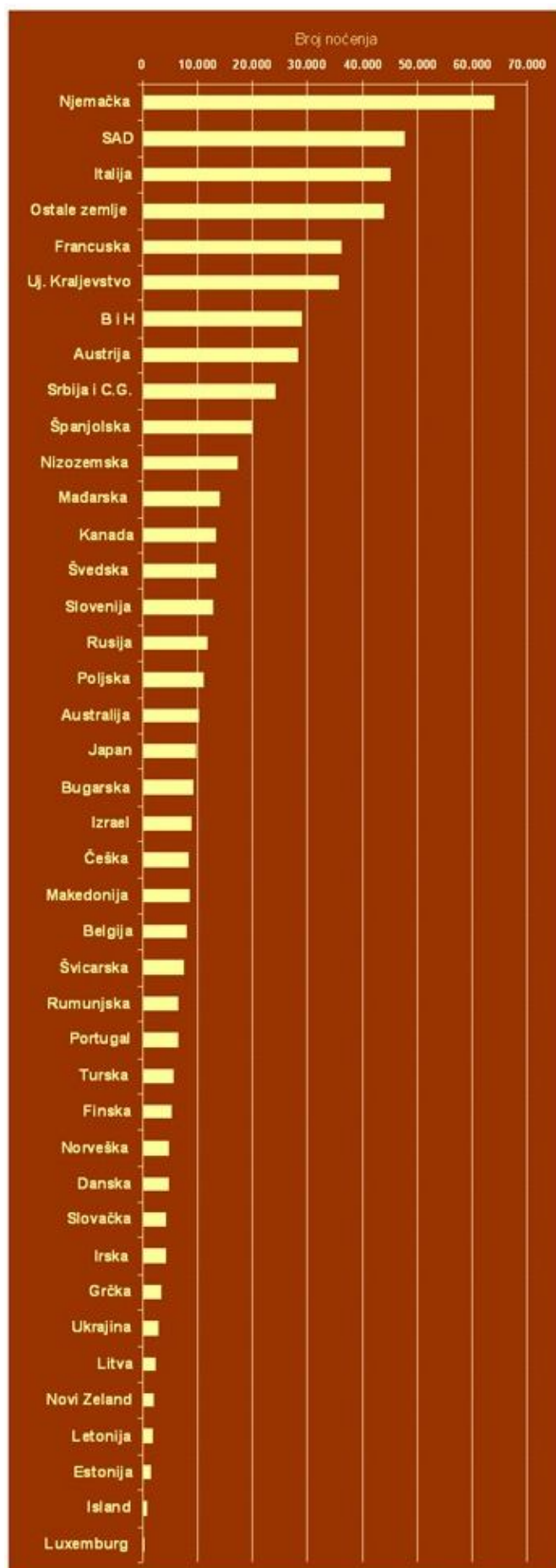

Sl. 2. Noćenja domaćih i stranih gostiju u Zagrebu 2005. (Izvor: Turistička zajednica Grada Zagreba)

Kretanje broja noćenja domaćih gostiju i ovdje bilježi mala kolebanja, s iznimkom kolovoza koji je jedini znatno slabiji od prosjeka.

Maksimum noćenja stranih gostiju nisu dva ljetna mjeseca srpanj i kolovoz, već rujna, kad je zabilježeno čak 80 107 noćenja (12% cijele godine). Kao i kod broja dolazaka, izdvaja se razdoblje od travnja do listopada što se poklapa s češćom pojavom ugodnog vremena. U tom sedmomjesečnom razdoblju ostvareno je čak 73% noćenja čitave 2005. godine.

Najveće značenje za turizam Zagreba imaju Strani gosti. Na njih otpada 70% noćenja. Broj noćenja stranih državljana po državama prikazuje slika 3.:

Sl. 3. Noćenja stranih gostiju u Zagrebu 2005, po državama (Izvor: Turistička zajednica Grada Zagreba)

Najviše noćenja ostvarili su gosti iz Njemačke: 11%. Slijede ih gosti iz SAD-a, Italije i Francuske i Ujedinjenog Kraljevstva. Sve ostale zemlje sudjeluju s manje od 5% - prva je među njima Bosna i Hercegovina sa 4.9%, slijede Austrija, Srbija i Crna Gora, Nizozemska pa Mađarska. Od prvih jedanaest zemalja samo SAD nije iz europska država. Među njima su susjedne zemlje ili zemlje s velikim brojem stanovnika, također ne mnogo udaljene od Hrvatske. Nakon prvih jedanaest opet slijede bliske (Slovenija, Poljska) i emitivne zemlje s velikim brojem stanovnika (Rusija, Japan).

Iznenadujuće je da je Češka tek na dvadeset i prvom mjestu, a Slovačka na trideset i prvom, iako u Hrvatsku iz tih zemalja dolazi mnogo turista, a ni gospodarske veze nisu zanemarive. Na začelju su male i udaljenije države poput Luksemburga, Islanda, Novog Zelanda, pribaltičkih zemalja ili one iz kojih u Hrvatsku ne dolazi mnogo turista iako su relativno blizu – Ukrajina zbog niskog standarda stanovništva i Grčka zbog nepostojanja navike odnosno potrebe odlaska u Hrvatsku.

Uređenje pročelja na Kaptolu, na Gornjem i u Donjem gradu, gradnja modernih poslovnih zgrada i drugih objekata uz sve bogatiju turističku ponudu daju vjetar u jedra zagrebačkom turizmu. Tijekom godine održavaju se brojne zabavne, sportske i kulturne manifestacije najvišeg ranga, a nekima od njih nastoji se prebroditi manjak događanja u metropola tijekom ljeta (Zagrebačko kulturno ljeto, Odmorke i dr.). Početkom 2006. postavljeni su cestovni i pješački putokazi koji uvelike olakšavaju kretanje po gradu. To se u prvom redu odnosi na cestovnu signalizaciju koja je dotad bila u nedopustivo lošem stanju. Studija Fakulteta prometnih znanosti sada je konačno grad učinila dostupnim gostima.

Međutim, ukoliko Zagreb računa s prihodom od turizma, svakako će morati poraditi na radnom vremenu muzeja (koji su vikendom poslijepodne zatvoreni), na odgovarajućem ponašanju vlasnika kućnih ljubimaca, a ponajviše na današnjoj kugi grada – na grafitima (koji nisu pošteđjeli ni maloprije pohvaljenu novopostavljenu prometnu signalizaciju). Na svemu ovome, a ponajviše na grafitima, trebat će poraditi ne samo gradska uprava, nego i sami Zagrepčani.

Može se zaključiti da se broj turista u Zagreb povećava i da najviše turističkih kretanja ostvaruju strani gosti. To su uglavnom gosti koji ne moraju prijeći veliki put da bi došli do Zagreba i gosti iz mnogoljudnih europskih i ponekih izvaneuropskih zemalja. Broj dolazaka i noćenja domaćih gostiju znatno je manji od onoga stranih gostiju i ne pokazuje gotovo nikakva kolebanja tijekom godine (manji je u ljetnim mjesecima), dok su strani turisti daleko prisutniji, a krivulja dolazaka i noćenja nalik je paraboli: počevši od travnja prema kolovozu i rujnu sve dolasci i noćenja sve su brojnija, a nakon toga ih je sve manje s minimumom u siječnju.

Zagreb osnovano očekuje još veća turistička kretanja od ovih. U tjednu prije Nove godine, primjerice, u gradu će boraviti preko 70 000 mladih koji će ovamo stići iz raznih europskih zemalja, u organizaciju molitvene zajednice iz Taizé-a u Francuskoj. Najveći dio njih doći će ovamo po prvi put i s pravom je nadati se da će to uvelike doprinijeti promidžbi grada. Približavanje Europskoj uniji te gospodarski i kulturni rast Hrvatske čimbenici su koji će Zagreb, uz attribute koje već ima, učiniti i značajnom turističkom destinacijom.

<http://www.croata.hr/news/index.php?lang=hr>

Marijan Biruš